

Lisäopetuksen opetussuunnitelma

Rieskalähteen koulu

Hyväksytty kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielisessä

varhaiskasvatus- ja perusopetusjaostossa xx.xx.2013

Sisällysluettelo

1. Lisäopetuksen järjestämisen lähtökohdat ja opetuksen laajuus	3
2. Lisäopetuksen tavoitteet	4
2.1. Lisäopetuksen tavoitteet Rieskalähteen koulussa	4
2.2. Lisäopetuksen opetusjärjestelyt.....	5
3. Opetussuunnitelma	5
3.1. Opiskelijaksi ottamisen kriteerit.....	6
3.2. Ohjaustoiminta.....	7
3.3. Oppilashuolto.....	7
3.4. Kodin ja koulun yhteistyö	7
3.5. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus ja tukipalvelut.....	8
4. Opiskelijan opinnot	8
4.1. Lähtötason selvittäminen ja henkilökohtaisten tavoitteiden ja oppimissuunnitelmien laatiminen	9
4.2. Yhteisesti opiskeltavat oppiaineet	10
4.3. Valinnaiset oppiaineet	10
4.4. Opiskelutaitojen, opiskelun ja jatko-opintojen ohjaus	10
4.5. TET ja tutustumiskäynnit yrityksissä sekä työelämän edustajien vierailut	11
4.6. Opiskelu, tutustumiset ja koulutuskokeilut muissa oppilaitoksissa	11
4.7. Opetuksen järjestäminen muulla tavoin	11
5. Opiskelijan arviointi.....	12
6. Todistukset	12
6.1 Todistus koko lisäopetuksen suorittamisesta	13
6.2 Todistus lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista	14
6.3 Todistusten liitteet	14
7. Lisäopetuksen jatkuva kehittäminen ja arviointi.....	15
LIITE 1 Lisäopetuksen välitodistus.....	16
LIITE 2 Todistus lisäopetuksen suorittamisesta.....	17
LIITE 3 Todistus lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista	18
LIITE 4 Todistus käyttäytymisen ja työskentelyn arvioinnista	19
LIITE 5 Palautelomake	20

1. Lisäopetuksen järjestämisen lähtökohdat ja opetuksen laajuus

Perusopetuksen oppimäärän suorittaneille nuorille voidaan järjestää perusopetuslain mukaista yhden lukuvuoden kestävää lisäopetusta. Lisäopetukseen voidaan ottaa opiskelijaksi nuori, joka on saanut perusopetuksen päättötodistuksen samana tai edellisenä vuonna.

Opiskelijalle annetaan lisäopetuksessa opetusta ja ohjausta vähintään 1100 tuntia.

Lisäopetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa eikä oppimäärää. Lisäopetuksen opetussuunnitelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärään kuuluvia kaikille yhteisiä oppiaineita, perusopetuksen valinnaisia aineita, perusopetuksen tehtävän mukaisia muita aineita ja oppiainekokonaisuuksia, ammattiin valmentavia opintoja sekä työelämään tutustumista. Opiskelijalla tulee olla mahdollisuus korottaa perusopetuksen oppimäärään kuuluvien yhteisten aineiden arvosanoja ja koulun opetustarjonnan mukaan myös valinnaisten aineiden arvosanoja.

Lisäopetusta voidaan järjestää muun perusopetuksen yhteydessä, erillisessä lisäopetusryhmässä ja muissa oppilaitoksissa sekä työelämässä, järjestöissä ja yhteisöissä tapahtuvana ohjattuna opiskeluna. Opiskelijat voivat suorittaa lisäopetukseen kuuluvia opintoja muussa kuin omassa oppilaitoksessaan siten kuin opetuksen järjestäjä päättää. Opiskelijalla tulee olla mahdollisuus tutustua eri ammatteihin ja työelämään. Koulutuksen järjestäjän ja työelämän edustajien kesken sovitaan työpaikoilla tapahtuvan oppimisen tavoitteista ja sisällöistä sekä työnjaosta koulun ja työelämän kesken.

Lisäopetus järjestetään siten, että se tarjoaa opiskelijalle myönteisiä oppimiskokemuksia erilaisissa oppimisympäristöissä. Opetuksessa tulee käyttää monipuolisia menetelmiä ja työtapoja opiskelumotivaation herättämiseksi ja ylläpitämiseksi.

Lisäopetuksessa olevan opiskelijan opintojen etenemistä tulee seurata säännöllisesti. Jokaisella opiskelijalla tulee olla mahdollisuus saada henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa opintojensa suunnittelussa ja suorittamisessa, jatko-opintojen valinnassa sekä uran ja elämän suunnittelussa. Opiskelijalle tulee myös järjestää muut tarvittavat oppilashuolto- ja tukipalvelut.

2. Lisäopetuksen tavoitteet

Lisäopetuksen tavoitteena on perusopetuksen tehtävää jatkaen tukea opiskelijan kasvua ja kehitystä sekä ehkäistä syrjäytymistä. Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii itsenäisyyttä ja vastuullisuutta ja kehittää itsetuntemustaan
- oppii yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja
- kehittää opiskelutaitojaan
- kehittää valmiuksia tehdä päätöksiä sekä suunnitella jatko-opintojaan, uraansa ja tulevaisuuttaan
- oppii arvioimaan omaa toimintaansa ja toteuttamaan suunnitelmiaan muuttuvissa olosuhteissa
- parantaa jatko-opintoihin pääsyn edellytyksiään sekä opinnoissa tarvittavaa tieto- ja taitopohjaa
- oppii hankkimaan opinnoissa, yhteiskunnassa ja muussa elämässä tarvittavia tietoja käyttäen hyväksi myös tieto- ja viestintäteknologiaa
- oppii kehittämään taitojaan selvitä erilaisissa elämäntilanteissa

Tavoitteena on, että lisäopetuksen jälkeen jokaisella opiskelijalla on sekä suunnitelma jatko-opinnoista että valmiudet aloittaa ne.

2.1. Lisäopetuksen tavoitteet Rieskalähteen koulussa

Rieskalähteen koulun lisäopetuksen opinto-ohjelma on yleissivistävä ja tähtää arvosanojen korottamiseen, omien kiinnostusten ja tavoitteiden selvittämiseen sekä jatko-opintoihin ohjautumiseen. Lisäopetuksen järjestämisen pohjana käytetään valtakunnallisia lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteita sekä Rieskalähteen koulun opetussuunnitelmaa. Lisäopetuksen sisältöihin kuuluvat eri oppiaineiden opintojen ohella opiskelijan tavoitteiden mukaista työelämään ja toisen asteen oppilaitoksiin tutustumista.

Rieskalähteen koulun lisäopetukseen hyväksytyillä opiskelijoilla on mahdollisuus korottaa perusopetuksen päättötodistuksen arvosanoja oppimissuunnitelmansa mukaan. Arvosanojen korotuksessa noudatetaan perusopetuksen päättöarvioinnin kriteerejä.

Oppilaat selvittävät oppimistarpeitaan, tavoitteitaan ja opiskelutaitojaan eri oppiaineissa aineenopettajien avustuksella sekä pyrkivät parantamaan opiskelutaitojaan saavuttaakseen tavoitteidensa mukaiset arvosanat.

Oppilaat perehtyvät työelämän tarjontaan, tarjolla oleviin jatko-opintomahdollisuuksiin sekä omien ammatillisten kiinnostusten kohteisiin. Perehtyminen tapahtuu itsenäisesti oppilaitoksen Moodle-oppimisympäristössä, työelämäjaksoilla, työelämään ja oppilaitokseen tutustuessaan ja koulutuskokeilujen sekä oppilaanohjaajan avustuksella.

Opiskelijoille laaditaan oppimissuunnitelma, johon kirjataan opiskelun tavoitteet. Tässä otetaan huomioon opiskelijan lähtötaso ja jatko-opintotavoitteet sekä aineenopettajien ja oppilaanohjaajan kanssa sovitut seikat. Oppilas, luokanvalvoja ja huoltaja laativat oppimissuunnitelman yhteistyössä ja se vahvistetaan allekirjoituksin. Oppimissuunnitelman laatimisessa käytetään kaupungin virallista oppimissuunnitelmalomaketta.

2.2. Lisäopetuksen opetusjärjestelyt

Rieskalähteen koulun lisäopetusluokalla on oma luokanvalvoja. Luokanvalvoja on säännöllisessä yhteistyössä opiskelijoiden, aineenopettajien, oppilashuoltohenkilöstön ja huoltajien kanssa. Luokanvalvoja aloittaa opintojen alussa pedagogisen arvion laatimisen oppimissuunnitelmaa varten yhdessä opiskelijan ja aineenopettajien sekä tarvittaessa huoltajan kanssa.

Lisäopetuksen opiskelijat opiskelevat osan oppiaineista ensisijaisesti 9. ja tarvittaessa 8. luokan oppilaiden ryhmissä, osan omassa ryhmässään.

3. Opetussuunnitelma

Lisäopetuksen opetussuunnitelman laatimisesta vastaa opetuksen järjestäjä. Lähtökohdan lisäopetuksen opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteiden lisäksi valtioneuvoston asetuksessa 1435/2001 määrittelemät yleiset valtakunnalliset tavoitteet sekä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Perusopetuksen opetussuunnitelmaan pohjautuen lisäopetuksen opetussuunnitelmasta tulee käydä ilmi

- lisäopetuksen tavoitteet ja opetusjärjestelyt
- opiskelijaksi ottamisen perusteet

- mahdollisuudet opintoihin omassa koulussa
- mahdollisuudet opintoihin muissa oppilaitoksissa, työelämässä ja muualla oman koulun ulkopuolella
- ohjaustoiminta opiskelun tukena
- oppilashuollon järjestäminen
- kodin ja koulun yhteistyö
- yhteistyö muiden oppilaitosten, eri hallinnonalojen ja työelämän edustajien kanssa
- erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden opetus ja tukipalvelut
- opiskelijan arviointi ja todistukset
- lisäopetuksen jatkuva kehittäminen ja arviointi.

3.1. Opiskelijaksi ottamisen kriteerit

Rieskalähteen koulun lisäluokalle otetaan 20 oppilasta. Ryhmän rakenteen salliessa määrä voidaan ylittää. Valinta lisäopetukseen suoritetaan kesällä yhteishaun tulosten selvittyä. Hakulomakkeet ja oppilaanohjaajien lausunnot toimitetaan vuosittain vahvistettavan aikataulun mukaisesti sivistystoimialan lisäopetuksesta vastaavalle suunnittelijalle.

Kohderyhmänä ovat yhteishaussa opiskelupaikkaa vaille jääneet.

Hakulomakkeiden ja lausuntojen perusteella hakijoita kutsutaan yksilö- ja ryhmähaastatteluun. Haastatteluissa selvitetään hakijan motivaatiota lisäopetukseen ja hänen kykyään sitoutua asettaviin tavoitteisiin sekä keskustellaan hänen alustavista jatkokoulutussuunnitelmistaan. Lopullinen valinta lisäopetukseen tapahtuu haastatteluiden perusteella. Opiskelijoille pyritään löytämään heidän tavoitteisiinsa nähden mahdollisimman sopiva ryhmä tarjolla olevista Turun kaupungin perusopetuksen lisäopetuksen tai muista toiselle asteelle valmistavista ryhmistä. Oppilaan oma hakutoive otetaan huomioon, jos oppilaan omat tavoitteet ja tarpeet ovat sopusoinnussa ryhmän tavoitteiden ja tarjonnan kanssa. Tieto valinnasta toimitetaan mahdollisimman nopeasti opiskelijoille ja heidän huoltajilleen. Hallinnollisen päätöksen oppilasvalinnasta tekee koulun rehtori.

Lukuvuoden alettua ryhmää voidaan vielä täydentää harkinnan mukaan.

3.2. Ohjaustoiminta

Aineenopettajat ohjaavat opiskelijoita omien aineidensa opiskelussa. Tällä tarkoitetaan opiskelijan lähtötason ja opiskelutaitojen selvittämistä, opiskelijan tavoitteiden selvittämistä ko. oppiaineessa, tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävien toimenpiteiden ja opiskelun suunnittelua yhdessä oppilaan kanssa sekä oppimissuunnitelman laatimista. Oppimissuunnitelmassa kuvataan oppilaan vahvuudet, oppimisen käytännön tuki, opiskelutaitojen kehittäminen ja suunnitelman toteutumisen arviointi. Opiskelijoita ohjataan vastuuseen omista opinnoistaan.

Olennaista on havaita oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvät vaikeudet, jotta tarvittaviin tukitoimiin voidaan ryhtyä.

Luokanvalvoja vastaa oppimissuunnitelmien laatimisesta ja päivittämisestä.

Oppilaanohjaajan tärkeimpänä tehtävänä on tukea opiskelijoiden urasuunnittelua. Oppilaanohjauksen keskeisenä tavoitteena on luoda valmiuksia, jotta opiskelijat pystyvät tekemään realistisia ja toteuttamiskelpoisia ratkaisuja jatkokoulutuksensa ja ammatinvalintansa suhteen. Opiskelija saa oppilaanohjausta luokkamuotoisena, pienryhmä- ja henkilökohtaisena ohjauksena.

3.3. Oppilashuolto

Oppilashuollossa painotetaan ongelmien ehkäisyä, varhaista tunnistamista ja tukitoimien järjestämistä. Keskeisenä tehtävänä on opiskelijoiden tukeminen lisäopetuksen tavoitteiden saavuttamisessa ja vaikeuksista selviytymisessä. Koulun oppilashuolto- ja tukipalvelut koskevat lisäopetuksen opiskelijaa samalla tavoin kuin muitakin perusopetuksen oppilaita.

Onnistuneen oppilashuoltotyön edellytyksenä on joustava, saumaton ja säännöllinen yhteistyö kodin ja koulun kesken sekä tarvittaessa eri viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa koko lisäopetuksen ajan.

3.4. Kodin ja koulun yhteistyö

Ensisijainen kasvatusvastuu nuoresta on huoltajalla. Lisäksi huoltajan vastuulla on opiskelijan säännöllinen koulunkäynti ja hyvinvoinnista huolehtiminen. Koulu vastaa oppilaan kasvusta ja kehittymisestä koulu yhteisön jäsenenä. Koulu tukee käytettävissä olevilla keinoilla huoltajia nuoren kasvatuksessa.

Koulu ja koti yhdessä luovat myönteisen oppimisen ilmapiirin. Tavoitteena on edistää nuorten oppimisen edellytyksiä, turvallisuutta ja hyvinvointia koulussa.

Yhteydenpito molemmin puolin on tärkeää. Yhteisissä tapaamisissa luodaan luottamukselliset suhteet ja madalletaan yhteydenottokynnystä kodin ja koulun välillä. Hyvät yhteydet kodin ja koulun välillä tukevat onnistunutta siirtymistä toiselle asteelle.

Ensisijaisesti koulu tekee yhteistyötä huoltajien kanssa henkilökohtaisten keskustelujen avulla. Koulu järjestää myös vanhempainiltoja, esim. luokan tavoitteista ja yhteishausta. Tärkeä yhteydenpitokanava on lisäksi Wilma-ohjelma, johon huoltajat saavat tunnukset.

3.5. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus ja tukipalvelut

Jos opiskelijalle on hänen perusopetuksessa ollessaan laadittu henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), otetaan se huomioon opintoja suunniteltaessa. Tukitoimet suunnitellaan moniammatillisena yhteistyönä opiskelijan yksilölliset tarpeet huomioon ottaen.

Opiskelijoiden tiedonsiirto järjestetään mahdollisimman pian sekä lisäopetukseen tultaessa että jatkokoulutukseen tai muuhun tavoitteiden mukaiseen jatkosuunnitelmaan siirryttäessä.

4. Opiskelijan opinnot

Koska lisäopetusta varten ei ole valtakunnallista oppimäärää, jokaiselle opiskelijalle tulee yhteistyössä opiskelijan ja tarvittaessa hänen huoltajansa kanssa suunnitella ja sopia

- opiskelijan opinto-ohjelmaan sisältyvät opinnot omassa koulussa, muissa oppilaitoksissa, työelämässä ja muualla
- oppiaineiden ja muiden opintojen tuntimäärät
- opiskelijan henkilökohtaiset oppimistavoitteet
- henkilökohtaisen ohjauksen järjestäminen ja muut mahdollisesti tarvittavat tukitoimet

Opiskelijalle laaditaan oppimissuunnitelma, johon nämä tiedot kootaan ja jossa niitä täsmennetään. Jos opiskelijalle on hänen perusopetuksessa ollessaan laadittu henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), otetaan se huomioon opintoja suunniteltaessa.

Opiskelijan opinto-ohjelmaan sisältyvät opinnot omassa koulussa, muissa oppilaitoksissa, työelämässä ja tai muualla, jos se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

Lisäopetukseen sisältyy opintoja vähintään 1100 tuntia vuoden aikana. Opinto-ohjelma kuvataan oppimissuunnitelmassa ja se muodostuu seuraavista sisällöistä:

- lähtötason selvittäminen ja henkilökohtaiset tavoitteet
- omassa koulussa opiskeltavat perusopetuksen opetussuunnitelman mukaiset oppiaineet
- opiskelutaitojen, opiskelun ja jatko-opintojen ohjaus
- opinnot ja tutustumiskäynnit työpaikoilla (TET) sekä työelämän edustajien vierailut
- opiskelu, tutustumiset ja koulutuskokeilut muissa oppilaitoksissa
- muu tarkoituksenmukaiseksi katsottu opiskelu, toiminta, tutustuminen tai vierailu

4.1. Lähtötason selvittäminen ja henkilökohtaisten tavoitteiden ja oppimissuunnitelmien laatiminen

Lisäopetusluokan ensimmäisten viikkojen aikana aineenopettajat arvioivat oppiainekohtaisesti jokaisen opiskelijan opiskelutaidot sekä opiskelijan lähtötason suhteessa päättöarvioinnin kriteereihin perusopetuksen tavoitteet huomioiden. Lähtötason arvioinnissa käytetään opiskelijan henkilökohtaisten tarpeiden mukaisia arviointimenetelmiä. Lähtötason arvioinnin jälkeen aineenopettajat pohtivat yhdessä oppilaan kanssa mahdollisuuksia oppiaineen korottamiseen, pohjustavat yhdessä opiskelijan kanssa oppiaineesta oppimissuunnitelman, jossa määritellään opintokokonaisuudet ja sisällöt, jotka opiskelijan on opiskeltava kyseisessä oppiaineessa saavuttaakseen tavoittelemansa päättöarvioinnin tason. Lisäksi oppimissuunnitelmaan

kirjataan opiskelumenetelmät ja suoritustavat opintokokonaisuuksittain sekä annettava tuki.

4.2. Yhteisesti opiskeltavat oppiaineet

Opiskelijalla on mahdollisuus opiskella Rieskalähteen koulun lisäopetuksessa kaikkia samoja yhteisesti opiskeltavia aineita, joita hän on opiskellut perusopetuksen aikana ja joita Rieskalähteen koulussa on kyseisenä lukuvuonna tarjolla yhdeksännen luokan oppilaille. Omaan oppimissuunnitelmaan valitaan ne yhteiset aineet, joita opiskelija sitoutuu opiskelemaan ja korottamaan lisäopetusluokan aikana. Näistä oppiaineista taito- ja taideaineet KU, MU, TN, TS ja KO suoritetaan niissä 9. luokkien valinnaisaineiden opiskeluryhmissä, jotka sopivat omaan työjärjestykseen.

Oppiaineista AI / S2, MA, EN, RU, YH, HI, BI, GE, FY, KE ja LI voidaan opiskella omassa lisäopetuksen ryhmässä. Näistä kaikille pakollisia ovat LI, MA, EN ja AI/S2. Terveystietoa, uskontoa tai elämäntietoa voi opiskella vain itsenäisesti.

4.3. Valinnaiset oppiaineet

Lisäopetuksen opiskelija voi valita samoja taito- ja taideaineiden valinnaisia opintoja, joita tarjotaan Rieskalähteen koulussa ja joita opiskelija on aiemmassa koulussaan opiskellut. Valinnaiset taito- ja taideaineet lisäopetusluokan opiskelijat suorittavat ensisijaisesti 9. luokan oppilaiden ryhmissä vähintään 1 vvh:n laajuisina. Lisäopetuksen opiskelija voi valita oppimissuunnitelmaansa ne valinnaisaineet, joiden opiskelu on hänen jatkosuunnitelmiansa kannalta tarkoituksenmukaista. Saman oppiaineen arvosanaa voi pääsääntöisesti yrittää korottaa vain kertaalleen.

4.4. Opiskelutaitojen, opiskelun ja jatko-opintojen ohjaus

Aineenopettajat ohjaavat opiskelijoiden opiskelutaitoja ja oppimissuunnitelman toteutumista oman oppiaineensa osalta.

Ohjausta opintojen suunnitteluun ja suorittamiseen sekä jatko-opiskeluun hakeutumiseen annetaan luokanvalvojan ja oppilaanohjauksen tunneilla tai pienryhmissä.

Henkilökohtaista ohjausta opiskelijalla on mahdollisuus saada tarvittaessa oppilaanohjaajalta, luokanvalvojalta, eri aineiden opettajilta tai muilta asiantuntijoilta.

4.5. TET ja tutustumiskäynnit yrityksissä sekä työelämän edustajien vierailut

Työelämään tutustuminen tapahtuu lähinnä koulun ulkopuolisena TET-harjoitteluna. Lisäksi järjestetään tarvittaessa työpaikkakäyntejä ja työelämän edustajien vierailuja. Tutustumiset ja vierailut voidaan toteuttaa erikseen sovittuina ajankohtina.

Koulun ulkopuolinen TET-harjoittelu toteutetaan oppimissuunnitelman mukaisesti. Oppilaanohjaaja auttaa tarvittaessa työpaikan hankinnassa. Opettajat ja oppilaanohjaaja pitävät yhteyttä työnantajiin ja koulussa arvioidaan kokemuksia työelämään tutustumisesta.

Työelämässä voidaan toteuttaa joitain opintoja, jos se katsotaan oppimissuunnitelmassa tarkoituksenmukaiseksi ja jos ne voidaan toteuttaa riittävän perusteellisesti.

4.6. Opiskelu, tutustumiset ja koulutuskokeilut muissa oppilaitoksissa

Lisäopetuksen aikana toisen asteen oppilaitosten edustajat käyvät kertomassa jatko-opinnoista ja oppilaat tutustuvat myös mahdollisuuksien mukaan jatko-opiskelupaikkoihin ja osallistuvat tarvittaessa koulutuskokeiluihin. Tutustumiset voidaan toteuttaa erikseen sovittuina ajankohtina.

4.7. Opetuksen järjestäminen muulla tavoin

Jos opiskelijan oppimissuunnitelmassa katsotaan tarkoituksenmukaiseksi tai olosuhteiden vuoksi on tilapäisesti tai pidemmällä ajanjaksolla välttämätöntä, voidaan opintoja järjestää toisin, esim. kotiopiskeluna, pienryhmäopiskeluna, harrastuksissa tms. oppimisena. Tällöin opiskelu järjestetään niin, että se tukee mahdollisimman hyvin asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

5. Opiskelijan arviointi

Arvioinnin tulee olla luonteeltaan ohjaavaa ja kannustavaa sekä opiskelijan itsearviointia kehittävää.

Perusopetuksen oppimäärään kuuluvissa yhteisissä oppiaineissa arvioinnin tulee perustua Opetushallituksen perusopetusta varten määrittelemiin päättöarvioinnin kriteereihin ja niiden soveltamista koskeviin ohjeisiin, ja siinä käytetään perusopetusasetuksen 10. §:n 3. momentin mukaista numeroasteikkoa. Perusopetuslain 17. §:n 2. momentin mukaisesti yksilöllisen oppimäärän mukaan perusopetuksen yhteisiä aineita opiskelevan arviointi perustuu opiskelijan opinto-ohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin, ja siinä voidaan käyttää myös sanallista arviota.

Perusopetuksen valinnaisten oppiaineiden arvioinnissa noudatetaan, mitä näiden aineiden arvioinnista on perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa päättöarviointia koskien päätetty.

Muissa opiskelijan opinto-ohjelmaan kuuluvissa opinnoissa arviointi perustuu opiskelijan opinto-ohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin, ja arvioinnissa voidaan käyttää numeroarvostelua tai sanallista arviota.

Opiskelijan itsearvioinnin kohteena ovat erityisesti hänen valmiutensa asettaa itselleen tavoitteita, tarkastella ja ohjata omaa työskentelyään, tunnistaa edistymistään, hoitaa arkielämän tilanteita sekä suunnitella tulevaisuuttaan.

Opiskelun arviointi suoritetaan oppimissuunnitelmissa määritellyn mukaisesti. Arvioinnissa käytetään oppimissuunnitelmassa määriteltyjä arviointimenetelmiä. Arvioinnin tulee perustua perusopetuksen päättöarvioinnin kriteereihin ja Rieskalähteen koulun opetussuunnitelmassa määriteltyihin kriteereihin perusopetuksen päättöarvioinnista.

6. Todistukset

Lisäopetuksessa käytettävät todistukset ovat

- välitodistus syyslukukauden päättyessä
- todistus lisäopetuksen suorittamisesta ja
- todistus lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista

Kaikkiin todistuksiin merkitään todistuksen nimi, opiskelijan nimi ja henkilötunnus, opetuksen järjestäjän ja koulun nimi, lukuvuosi ja todistuksen antamispäivämäärä sekä maininta, että todistus on Opetushallituksen 16.1.2004 hyväksymien perusteiden mukainen todistus.

Jos oppilas on lisäopetuksessa opiskellut perusopetuksen yhteisiä oppiaineita yksilöllisen oppimäärän mukaisesti, opiskelijan saama sanallinen arvio tai numeroarvosana varustetaan tähdellä (*). Todistuksen lisätietoihin tulee maininta, että oppilas on opiskellut yksilöllisen oppimäärän mukaisesti.

Arviota opiskelijan käyttäytymisestä ei merkitä todistuksiin.

Mikäli osa opinnoista on tapahtunut muussa oppilaitoksessa, työpaikalla tai työpaikkaan rinnastettavassa muussa paikassa, siitä tulee tehdä merkintä todistuksiin.

Opiskelijalle tulee antaa tarvittaessa jatko-opintoihin pyrkimistä varten välitodistus.

Liitteenä Rieskalähteen koulun lisäopetuksessa käytettävä pohja välitodistuksesta (liite 1)

6.1 Todistus koko lisäopetuksen suorittamisesta

Jos opiskelija suorittaa hyväksytysti kaikki opinto-ohjelmaansa kuuluvat opinnot, annetaan hänelle **Todistus lisäopetuksen suorittamisesta**.

Liitteenä Rieskalähteen koulun lisäopetuksessa käytettävä todistuksen pohja lisäopetuksen suorittamisesta (liite 2)

Todistuksen kohtaan "Lisäopetuksen aikana suoritettavat opinnot" merkitään opiskelijan opinto-ohjelma ja aineittain tai aineryhmittäin arvio kaikista lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista. Tähän kohtaan merkitään myös ne perusopetuksen yhteiset ja valinnaiset oppiaineet, jotka opiskelija on suorittanut hyväksytysti lisäopetuksen aikana, mutta joissa hän ei ole korottanut perusopetuksen päättötodistuksessa saamaansa arvosanaa.

Todistukseen merkitään tarvittaessa kohta "Perusopetuksen päättöarvosanojen korottaminen".

Jos opiskelijan lisäopetuksessa saama uusi arvosana perusopetuksen yhteisissä tai valinnaisissa oppiaineissa on korkeampi kuin perusopetuksen päättötodistuksen arvosana, se merkitään tähän kohtaan.

6.2 Todistus lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista

Mikäli opiskelija suorittaa vain osan opinto-ohjelmaansa kuuluneista opinnoista hyväksytysti tai keskeyttää opintonsa, annetaan hänelle **Todistus lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista**.

Liitteenä Rieskalähteen koulun lisäopetuksessa käytettävä todistuksen pohja lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista (liite 3)

Opiskelijan hyväksytysti suorittamat opinnot merkitään todistuksessa kohtaan "Lisäopetuksen aikana suoritettut opinnot". Tähän kohtaan merkitään myös ne perusopetuksen yhteiset ja valinnaiset oppiaineet, jotka opiskelija on suorittanut hyväksytysti lisäopetuksen aikana mutta joissa hän ei ole korottanut perusopetuksen päättötodistuksessa saamaansa arvosanaa.

Jos opiskelija on korottanut jonkin perusopetuksen yhteisen tai valinnaisen oppiaineen arvosanaa, se merkitään todistuksessa kohtaan "Perusopetuksen päättöarvosanojen korottaminen".

6.3 Todistusten liitteet

Opiskelija saa pyynnöstä todistuksen liitteen, jossa arvioidaan hänen käyttäytymistään ja työskentelyään lisäopetuksessa.

Liitteenä Rieskalähteen koulun lisäopetuksessa käytettävä todistuksen pohja lisäopetuksessa käyttäytymisestä ja työskentelystä (liite 4)

Todistuksen liitteenä voi olla myös

- tarkempia tietoja oppilaan opinto-ohjelmasta ja opinnoista menestymisestä
- seloste muissa oppilaitoksissa suoritetuista opinnoista
- arvio työpaikoilla tapahtuneesta oppimisesta sekä kuvaus opiskelijan työtehtävistä
- seloste opiskelijan harrastustoiminnasta

7. Lisäopetuksen jatkuva kehittäminen ja arviointi

Koulutuksen järjestäjä päättää lisäopetuksen järjestämisestä. Lisäopetusta ja sen vaikuttavuutta arvioidaan lukuvuosittain. Arvioinnin avulla selvitetään vastaako lisäopetus sille asetettuihin tavoitteisiin.

Arvioinnin tulokset huomioidaan seuraava lukuvuoden suunnittelussa.

Rieskalähteen koulun lisäopetuksen oppilaat arvioivat lukuvuoden päättyessä Rieskalähteen koulun lisäopetuksen toimivuutta. Liitteenä palautelomake (liite 5)

Lisäksi Rieskalähteen koulun lisäopetusluokan oppilaanohjaaja ja luokanvalvoja laativat lukuvuodesta raportin, jossa arvioivat opetussuunnitelman toteutumista ja koulutuksen vaikuttavuutta opiskelijoiden oppimistulosten ja jatko-opintoihin sijoittumisen perusteella.

LIITE 1 Lisäopetuksen välitodistus**VÄLITODISTUS****Rieskalähteen koulu 21.12.2012****Oppilas Malli**
syntymäaika**10. vuosiluokka**
010101A0101

Arvosana

Lisäopetuksen aikana suoritettavat opinnot:

Yhteinen oppiaine

Valinnainen aine

Äidinkieli ja kirjallisuus

Suomi toisena kielenä..... 7

Toinen kotimainen kieli

Ruotsin kieli, B1-oppimäärä..... 5

Englannin kieli, A1-oppimäärä..... 6

Matematiikka..... *6

Biologia..... 5

Maantieto..... 5

Fysiikka..... S

Kemia..... 6

Terveystieto..... 7

Historia..... 6

Musiikki..... 8

Liikunta..... 7

Lisätietoja:

Nähty:

xxxx xxxx

Luokanvalvoja

Huoltajan allekirjoitus

Seuraava lukukausi alkaa 07.01.2013 lukujärjestyksen mukaan.

Arvosanat: 10 (erinomainen), 9 (kiitettävä), 8 (hyvä), 7 (tydyttävä), 6 (kohtalainen), 5 (välttävä), 4 (hylätty) S (hyväksytyt suoritus), O (osallistunut), K (kesken), H (hylätty)

Oppilas on opiskellut tähdellä merkityt (*) oppiaineet henkilökohtaisessa opetuksen järjestämisestä koskevassa suunnitelmassa määritellyn yksilöllisen oppimäärän mukaan.

A1-kieli = luokalla 1-6 alkava yhteinen kieli

A2-kieli = luokalla 1-6 alkava vapaaehtoinen kieli

B1-kieli = luokalla 7-9 alkava yhteinen kieli

B2-kieli = luokalla 7-9 alkava valinnainen kieli

LIITE 2 Todistus lisäopetuksen suorittamisesta**TODISTUS LISÄOPETUKSEN SUORITTAMISESTA****Rieskalähteen koulu**Lukuvuosi
2011-2012Oppilaan nimi
Oppilas Malli Henkilötunnus
010101A0101

Yhteinen oppiaine

Valinnainen aine

Arvosana

Lisäopetuksen aikana suoritettavat opinnot:**Äidinkieli ja kirjallisuus**

Suomi toisena kielenä tyydyttävä 7

Toinen kotimainen kieli

Ruotsin kieli, B1-oppimäärä välttävä 5

Englannin kieli, A1-oppimäärä kohtalainen 6

Matematiikka kohtalainen * 6

Biologia välttävä 5

Maantieto välttävä 5

Fysiikka hyväksytty S

Kemia kohtalainen 6

Perusopetuksen päättöarvosanojen korottaminen:

Terveystieto tyydyttävä 7

Historia kohtalainen 6

Musiikki hyvä 8

Liikunta tyydyttävä 7

Oppilaan opinto-ohjelmaan on kuulunut oppilaanohjausta ja työelämään tutustumista.

Lisätietoja

Turussa 01.06.2013

Koulun leima

Arto Jokinen
rehtori

Arvosanat: 10 (erinomainen), 9 (kiitettävä), 8 (hyvä), 7 (tyydyttävä), 6 (kohtalainen), 5 (välttävä), 4 (hylätty).

Oppilas on opiskellut tähdellä merkityt (*) oppiaineet henkilökohtaisessa opetuksen järjestämisessä koskevassa suunnitelmassa määritellyn yksilöllisen oppimäärän mukaan.

A1-kieli = 1-6 vuosiluokalla alkava yhteinen kieli

A2-kieli = 1-6 vuosiluokalla alkava vapaaehtoinen kieli

B1-kieli = 7-9 vuosiluokalla alkava yhteinen kieli

B2-kieli = 7-9 vuosiluokalla alkava valinnainen kieli

LIITE 3 Todistus lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista**TODISTUS LISÄOPETUKSESSA
SUORITETUISTA OPINNOISTA****Rieskalähteen koulu**Lukuvuosi
2011-2012Oppilaan nimi
Oppilas Malli Henkilötunnus
010101A0101

Yhteinen oppiaine

Valinnainen aine

Arvosana

Lisäopetuksen aikana suoritettut opinnot:**Äidinkieli ja kirjallisuus**

Suomi toisena kielenä tyydyttävä 7

Toinen kotimainen kieli

Ruotsin kieli, B1-oppimäärä välttävä 5

Englannin kieli, A1-oppimäärä kohtalainen 6

Matematiikka kohtalainen * 6

Biologia välttävä 5

Maantieto välttävä 5

Fysiikka hyväksytty S

Kemia kohtalainen 6

Terveystieto tyydyttävä 7

Historia kohtalainen 6

Perusopetuksen päättöarvosanojen korottaminen:

Musiikki hyvä 8

Liikunta tyydyttävä 7

Oppilaan opinto-ohjelmaan on kuulunut oppilaanohjausta ja työelämään tutustumista.

Lisätietoja

Turussa 01.06.2013

Koulun leima

Arto Jokinen
rehtori

Arvosanat: 10 (erinomainen), 9 (kiitettävä), 8 (hyvä), 7 (tyydyttävä), 6 (kohtalainen), 5 (välttävä), 4 (hylätty).

Oppilas on opiskellut tähdellä merkityt (*) oppiaineet henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa määritellyn yksilöllisen oppimäärän mukaan.

A1-kieli = 1-6 vuosiluokalla alkava yhteinen kieli

A2-kieli = 1-6 vuosiluokalla alkava vapaaehtoinen kieli

B1-kieli = 7-9 vuosiluokalla alkava yhteinen kieli

B2-kieli = 7-9 vuosiluokalla alkava valinnainen kieli

LIITE 4 Todistus käyttäytymisen ja työskentelyn arvioinnista

Liite lisäopetuksen todistukseen

Rieskalähteen koulu

01.06.2013

Oppilas Malli
syntymäaika

010101A0101

Käyttäytyminen:.....

Arvosana

8**Työskentely:**.....**9**

Lisätietoja:

LIITE 5 Palautelomake**RIESKALÄHTEEN KOULUN LISÄOPETUSLUOKAN OPPILAIDEN PALAUTE****LUKUVUONNA 20xx-20xx**

Oppilaan nimi: _____

1. Millaisia tavoitteita asetit itsellesi lukuvuoden alussa? (numeroiden korotus, läsnäolo, läksyihin panostaminen...?)
2. Arvioi, miten pääsit asettamaasi tavoitteeseen?
3. Mikä on ollut parasta lisäluokalla?
4. Mitä muuttaisit lisäluokan osalta, jos voisit? (oppiainevalinnat, opetusmenetelmät, lukujärjestys, ...?)
5. Mitä mieltä olet TET-jaksosta? (toteutus 1 x vko, aika, hyödyllisyys...?)
6. Mitä ennakko-odotuksia sinulla oli lisäluokan suhteen? Ovatko ne muuttuneet vuoden aikana?
7. Mikä oli 9.luokan ensisijainen hakutoiveesi yhteishaussa? b) Mikä on tämän kevään ensisijainen hakutoiveesi yhteishaussa?
8. Miten vanhempasi ovat suhtautuneet tämän vuoden opiskeluusi?:
9. Mitä tekisit toisin, jos nyt aloittaisit lisäluokan opintosi?

ARVIOI SEURAAVAT TOTEAMUKSET ASTEIKOLLA 5-1 (5 = erinomainen, 4 = hyvä, 3 = tyydyttävä, 2= välttävä, 1 = heikko)

- a) Oma ahkeruus koulutyössä
- b) Oma huolellisuus koulutyössä
- c) Oma minäkuvasi lisäluokan alussa
- d) **Oma minäkuvasi lisäluokan jälkeen**
- e) Vanhempiesi luottamus sinuun koulutyön osalta
- f) Vanhempien vaikutus koulutyösi onnistumiseen

- g) 10. luokan luokkahenki
- h) **Kaverisuhteesi koulussasi**
- i) Opettajien mielipide asenteestasi
- j) Luokanvalvojan mielipide asenteestasi
- k) **Rehtorin arvio luokastasi**
- l) Opettajien arvio luokastasi
- m) Luokanvalvojan arvio luokastasi
- n) koulun sääntöjen noudattaminen
- o) Kouluruokailu
- p) **Välituntien vietto**
- q) **Työrauha oppitunneilla**
- r) **Poissaolojen kontrolli**
- s) Lisäluokan merkitys jatko-opinnoillesi

- t) **Luokanvalvojan toiminta**
- u) Opettajat yleensä
- v) Muu koulun henkilökunta
- w) Lukujärjestyksen toimivuus
- x) Oppiainevalikoima
- y) Näkemys Rieskalähteen koulusta
- z) **Opiskelutahti lisäluokalla**

Muuta (voit halutessasi selventää, joitain em. arviointiasi lisää):